

**R. Patris, Francisci Svarez, E Societate Iesv,
Metaphysicarvm Disputationvm, In Qvibvs Et Vniversa
Natvralis Theologia Ordinate Traditvr, Et Qvæstiones Ad
omnes duodecim Aristotelis Libros ...**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ ; [Coloniæ Agrippinæ], 1630

5 Vtrum principium indiuiduationis sit existentia rei singularis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94135](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94135)

illa dat ultimū substantiale complementum indiuiduo, quamvis præsupponat materiam, ut potentialem de se & indifferentem, propter quod dixit Arist. suprà, & 1. Physic. c. 7. text. 69. formā constituere hoc aliquid. Et quoniam, ut suprà dicebamus, per idem distinguitur res, per quod constituitur, eadem formā, quā constituit hoc aliquid, distinguit illud ab alijs: quoniam actus est, qui distinguit, 7. Metaph. cap. 13. text. 49. ergo forma est, quā complet rationem indiuidui. Et hoc confirmat communis concipiendi & loquendi modus: nam, si animæ Petri v. g. vniatur corpus constans ex materia distincta à corpore, quod prius habuit, quāvis compositum illud non sit omni ex parte idem quod antea fuit, tamen simpliciter loquendo, illud indiuiduum dicitur idem ratione eiusdem anime, at verò è contrariò, si corpori ex eadem materia constanti vniatur anima numero distincta, simpliciter non censetur idem indiuiduum, sed distinctum: ergo signum est, indiuiduationem sumi præcipuè à forma.

IV.

Sed adhuc obijciatur contra hanc sententiam, & rationē factā, quia, licet forma ut sic, det esse specificum, tamen non dat esse indiuiduale & numericū, nisi ut est hæc: ergo non forma ut sic, sed id, vnde ipsa forma habet, ut sit hæc, est indiuiduationis principium sed est hæc ratione materiæ: ergo materia potius est prima radix indiuiduationis. Probat minor primò, quia forma non est per seipsam hæc: alioqui idē dici posset de qualibet entitate, neq; oporteret quærere aliud indiuiduationis principium: ergo est hæc per materiam, nō enim potest alia radix excogitari. Secundò, quia forma habet totum suum esse in ordine ad materiā: ergo & indiuiduationem suam: ergo materia est principium indiuiduationis. Formæ, & consequenter totius cōpositi. Tertiò, quia formæ, multiplicantur numero, quatenus in diuersis materijs recipiuntur, & ideo formæ separatæ non multiplicantur numero, quia non recipiuntur in materia: ergo indiuiduantur etiam per ordinē ad materiā: vltima ergo resolutio huius indiuiduationis sit ad materiam, est n. hæc forma hæc, quia in tali materia recipitur: ergo prima radix indiuiduationis est materia.

V.

Hæc obiectiones sunt fundamēta opinionis tractatæ sectione præcedenti, quæ potius hanc sententiam, quam nunc tractamus, declarant & confirmant. Possunt enim ferè omnes retorqueri, & fieri de ipsa materia. Cōcedo itaq; formā non esse principium indiuiduationis compositi, secundum specificam rationē suam, ut est per se notum, sed in quantum est hæc: sed hoc ipsum dicendum est de materia: quia etiam materia habet specificam, & communem rationem, secundum quam non est sufficiens ad constituendum indiuiduum, ergo, si constituit, id facit in quantum est hæc. Quærā ergo rursus, vnde habet, quod sit hæc? Respondent aliqui, quia Deus voluit, hanc potius creare, quam aliam, sed hoc extra rem est: non enim hic inquirimus extrinsecum principium indiuiduationis, sed intrinsecū: alioqui etiam dicere quis posset, hanc animam esse hanc, quia Deus voluit potius illam infundere, quam aliam, vel hanc formam esse hanc, quia Deus determinauit ad illam suum cōcursū, ut est valde probabile, sicut dicemus sect. seq. Alij respondent, hanc materiā esse hanc, ratione huius quantitatis. Sed hoc, & est falsum, & non euacuat difficultatem. Primum patet ex supra dictis, quia cū hæc materia simpliciter supponatur huic quantitati, non potest per illam indiuiduari. Itē, quia rationes suprà factæ vniuersaliter probant nihil substantiale posse indiuiduari per accidens superadditum: nam etiam hæc materia est aliquid per se vniū constitutū sub specifica ratione materiæ per se illam contrahēs. Imò ex natura rei non distinguuntur materia, & hæc materia, sicut suprà ostēsum est de quolibet indiuiduo, respectu rationis cōmunis: ergo non potest hæc materia intrinsecè indiuiduari per quantitātē, quæ

est res ab illa distincta, nec per ordinem ad illam, cū potius hæc quantitas dicat ordinem ad hanc materiā, quam è conuerso. Secundū de quantitate patet, quia de illa etiā inquiram, vnde sit hæc, cum id non habeat ex sua specifica ratione, & cum non sit procedendum in infinitum, nec vitiosus & inutilis circulus committendus, sistendum erit in aliqua re, quæ per seipsam sit hæc: ergo hoc potius tribuendum est substantiæ, quā accidenti, cum illa sit prior, magisq; absoluta entitas, vel si admittēdum est, duo entia in completa per mutua habitudinem ad inuicem indiuiduari, secundum diuersa genera causarum, id potius dicendum erit de materia & forma substantiali inter se, quam cum aliquo accidente: quia magis per se connectuntur, & se inuicem respiciunt. Ergo omnia argumenta facta, possunt idem de materia cōcludere, quod intendunt de forma: nam est inter eas, quoad hoc, quædam æqualitas. Et aliunde materia solum superat formam in hoc, quod est quædam occasio producendi formas varias & indiuiduas, ve suprà declaratum est: forma verò superat materiā in hoc, quod præcipuè constituit indiuiduum, & quod est magis propria eius, & quod materia potius est propter formam, quam è conuerso, ut dicitur 2. Physicorum, cap. 9. text. 91. ergo pensatis omnibus potissimum indiuiduationis principium est forma.

Questionis resolutio.

Est ergo hæc sententia, prout à nobis exposita est, satis probabilis, proximèq; ad veritatem accedit. Simpliciter verò dicendum est, formam solum non esse plenum, & adequatū indiuiduationis principium rerum materialium, si de tota earum entitate loquamur: quamvis sit præcipuum, ideòq; iuxta formalem modum loquendi interdum censeatur sufficiens ad denominationē eiusdem indiuidui. Quæ omnia declaranda, & probanda sunt latè sect. 6.

VI.

SECTIO V.

Utrum principium indiuiduationis sit existentia rei singularis.

On defuerunt, qui ita affirmarint, quorum sententiam referunt Scotus, in 2. d. 3. quæst. 3. & Soncinas 7. Metaphysic. quæst. 32. & illam indicat Henr. quodlib. 2. quæst. 8. eamque illi tribuit, & in eam inclinat Carthu. in 2. d. 3. Fonseca verò li. 5. cap. 6. quæst. 2. sect. 2. refert Henr. quodlib. 5. quæst. 8. negantem indiuiduationem fieri per existentiam, nec per aliquid intrinsecum, sed per solum agens. Sed hoc, sicut per se improbabile est, ita à nemine asseritur, quod ego viderim: nam, licet agens sit causa extrinseca indiuidui, tamen id, quod efficit, distinctum est ab ipso agente: efficit autem indiuiduum, & confert illi naturam indiuiduam: ergo id quo natura est indiuidua, est aliquid intrinsecum ipsi indiuiduo. Et ita Henr. ibidem expressè concedit id, per quod indiuiduum habet esse hoc, esse aliquid præter materiam, & præter agens, quod ipse explicat esse rationem seu dispositionem suppositi. Vnde sentire videtur, substantiam esse principium indiuiduationis in omnibus substantijs creatis, & ita in priori loco sub distinctione locutus fuerat de existentia, vel substantia, & ideo de singulis aliquid dicere oportebit.

Opinio igitur de existentia ab omnibus reiicitur, ut omnino falsa & improbabilis: dupliciter autē in ea procedi potest, primò, supponendo, existentiam esse ex natura rei distinctam ab essentia indiuidui: secundò iuxta opinionem asserentem, existentia nihil a-

II.

hil aliud esse, quam actualem entitatem vniuscuiusque rei. Hoc posteriori modo hac sententia in re coincidit cum opinione asserente vnamquamque rem indiuiduari se ipsa, nulloq; alio principio indiuiduationis indigere, præter entitatem suam: vnde in re non est hæc opinio maiori reprehensione digna, quam illa, de qua postea dicemus. Solum reprehendi potest, quod obscuris & ambiguis terminis vtatur, & quod existentia potius quam essentia hanc rationem indiuiduationis tribuat, cum potius existentia non possit hoc conuenire, nisi quatenus est idem cum essentia. Si autem procedatur in priori sententia, formaliter quidem verum erit, quod vnaquæq; res in ratione existentis habet aliquam rationem indiuidualem ab ipsa existentia, sicut hoc album, quantum ad formalem rationem albi constituitur per albedinem, quamuis simpliciter hoc album, quia pro subiecto accipitur, non constituitur per albedinem. Vnde etiam in proposito, materialiter (vt sic dicam) loquendo de re existente, seu de hac numero essentia, improbable est dicere indiuiduari per existentiam, quia existit: si hæc est res ab ipsa distincta, vel modus ex natura rei diuersus.

III. Primò quidem, quia essentia intra latitudinem essentia manens, sit indiuidua, & in ea contrahitur, & determinatur essentia specifica: sed essentia specifica non contrahitur per aliquid ex natura rei distinctum à se, vt supra probatum est: ergo non contrahi ad indiuiduam essentiam per existentiam. Maior per se evidens est, tum quia homo, v.g. de se communis est multis indiuiduis, siue illa existant, siue non existant: tum etiam, quia Petrus & Paulus vt abstrahunt ab actuali existentia, seu vt possibiles, intrinsecè includunt suas rationes indiuiduas, quibus distinguuntur: tum deniq; quia differentia specifica, seu essentiales conueniunt speciebus necessaria connexion, secundum quã propositiones, in quibus prædicata essentialia prædicantur, dicuntur esse perpetue veritatis, ita indiuiduo conuenit sua differentia indiuidualis. Vnde tam necessariò Petrus est hic homo, sicut est homo, & tã necessariò Petrus collocatur sub homine, sicut homo sub animali: hæc ergo contractio, & subordinatio non fit per existentiam actualem: quæ continget aduenit essentia plene constituta, & indiuiduata.

IV. Secundò hic habet locum argumentum supra relatum ex Caiet. quod actus singularis supponit potentiam singularem, quod principium diximus esse verum in actu & potentia ex natura rei distinctis, quia tunc potentia realiter supponitur actui ordine naturæ, & est quid vnum distinctum à suo actu, & vnum non cogitatione, sed re ipsa, & idco fieri non potest, vt formaliter & intrinsecè habeat vnitatem ab actu suo. Sed ita comparatur essentia, & existentia iuxta prædictam opinionem: ergo essentia eo modo, quo per se habet entitatem essentia distinctam ab existentia, & aptam actuari per illam, ita etiam habet suam vnitatem & indiuiduationem. Alioqui oporteret intelligere existentiam esse actum naturæ specificæ, & vniuersalis, quod est satis absurdum.

V. Tertiò, quia in ipsamet existentia potest considerari communis ratio existentie humanæ, verbi gratia, & ratio huius existentie Petri, vel Pauli: ergo de ipsa existentia superest inquirendum, per quid fiat hæc: non enim ab essentia, cum non supponat illam indiuiduam iuxta hanc sententiam, sed communem, neq; ab aliquo accidente, vt per se notum est, satisq; in superioribus probatū: à quo ergo? Si dicas, se ipsa fieri hanc, cur non id potiori ratione dices de essentia, cum & ordine naturæ prior, & perfectione etiam, & cum quodammodo sit magis absoluta? Nam existentia est actus huius essentia: vnde hæc existentia potius erit hæc, quia hanc essentiam actuat: sicut in communi etiam existentia hominis, & leonis differunt, quia, vel consequuntur, vel respiciunt diuersas essentias, supposita prædicta distinctione. Ex quo po-

Franc. Suar. Metaph. Tom. I.

test sumi noua confirmatio, quia, sicut existentia humana in communi est extra essentiam hominis in communi, ita hæc existentia Petri, est extra hanc essentiam indiuiduam Petri, & sicut in Petro & Paulo sunt duæ numero existentie, ita duæ numero humanitates, habentes distinctas indiuiduas entitates essentia. Vltimò à posteriori est argumentum, quia (supposita illa sententia) eadem indiuidua entitas conseruatur sine sua existentia, aut mutat varias existentias, vt humanitas Christi in ea opinione caret propria existentia, & tamen est indiuidua, & habet intrinsecum indiuiduationis principium: similiter eadem numero entitas materie primæ, prout mutat formas dicitur mutare existentias: & tamen eadem semper numero manet.

VI. Ex his autem facile intelligitur, quid censendum sit de illa opinione, si non de existentia proprie, sed de subsistentia loquatur. Nam, aut loquimur formaliter de supposito, aut de natura in abstracto, aut in concreto, & formaliter de indiuiduo, vt contento sub tali specie substantie, scilicet de hoc homine. Primo modo verum est suppositum indiuiduari per hanc substantiam, quia formaliter per illam constituitur, & hac ratione in Trinitate sunt tria supposita, quamuis sit vna natura, quia sunt tres subsistentia: persona autem Christi est vna numero, & vnum numero suppositum, quamuis habeat duplicem naturam, quia solum habet vnam numero subsistentiam, suppositum ergo vt sic, per subsistentiam indiuiduatur. Quamuis de ipsa subsistentia quæstio super sit, per quid fiat hæc: nam etiam ratio subsistentia, v.g. humanæ, communis est, & specifica, in Petro verò est hæc numero subsistentia, vel illa, de qua quæstione idem dicendum erit, quod de aliis substantiis, vel substantialibus modis, quod infra videbimus.

VII. Secundo modo, id est, loquendo de substantiali natura integra in abstracto, v.g. humanitate, falsum est, & improbable indiuiduari per subsistentiam, vt à fortiori patet omnibus argumentis factis de existentia. Certum est enim, subsistentiam esse aliquid ex natura rei distinctum à substantiali natura, etiam indiuiduè sumpta. Certum est etiam, huiusmodi naturam posse conseruari indiuiduam sine sua connaturali subsistentia; vt in Christo Domino conseruata est: ergo non potest per illam intrinsecè indiuiduari. Quod si quis forte dicat, indiuiduari saltem per ordinem ad illam, gratis & sine fundamento hoc dicitur: quia, si vnum indiuiduatum est per ordinem ad aliud, potius subsistentia est hæc per ordinem ad hanc naturam, quam è conuerso, quia natura est prior & perfectior, subsistentia vero solum est quidam modus & terminus nature. Item in diuina natura inuenimus vnitā indiuiduam naturam cum triplici subsistentia: ergo signum est indiuiduationem naturæ esse absolutam à subsistentia.

VIII. Quocirca in hoc plane videtur errasse Henric. nã de ipsamet natura sentit fieri hanc, & indiuiduam ratione suppositi. De quo aliud etiam docet omnino falsum, & improbable: scilicet, suppositum solum addere supra naturam specificam duplicem negationem, indiuisibilitatis in se, & diuisionis à quolibet alio, & per hanc duplicem negationem fieri naturam formaliter indiuiduam absq; aliquo alio positiuo naturæ specificæ superaddito, in quo tria falsa continentur. Primum est, suppositum solum addere supra naturam, negationem, de quo postea suo loco videbimus, nam loquendo respectu naturæ indiuidualis, est id minus improbabile, quamuis non verum, tamè respectu naturæ specificæ omnino est improbabile. Secundò falsum est, naturam indiuidualem supra specificam, solum addere negationem, vt patet euidenter ex dictis sect. secunda, quia alias substantialis natura indiuidua vt sic, non esset ens reale, sed esset solum natura specifica cum negationibus, quod nec mente concipi potest. Item quia illa nega-

K 3

tio re-

tio requirit fundamētum positium, quod nō potest esse sola natura specifica, ut ibi satis ostēsum est. Tertium verō magis falsum est, per illasmet negationes, quibus (secundum Henric.) constituitur suppositum fieri naturam indiuiduam: nam inde sequitur, vel Christi humanitatem non esse indiuiduam, vel esse suppositum: utrumque autem error est. Sequela declaratur, nam cum in illa duplici negatione dicitur esse indiuiduum in se, & diuisum à quolibet alio, vel hoc esse diuisum à quolibet alio, significat, non esse alteri unitum, seu non esse in alio, & hoc vel non est de ratione naturæ substantialis indiuidui, vel humanitas Christi Domini indiuidua non est, aut esse diuisum ab alio, (quod apertè Henric. sentit) remouet solum identitatem, & significat distinctionem à quolibet alia entitate, vel natura simili, & hoc modo illa duplex negatio non sufficit ad rationem suppositi, vel humanitas Christi Domini suppositum est: nullo ergo modo substantia, quacumq; via eius ratio explicetur, ad indiuiduationem naturæ pertinet.

IX.

Quin potius, loquendo etiam tertio modo in cōcreto ac formaliter de indiuiduo naturæ specificæ, dicendum est, illud per se loquendo, non sumere indiuiduationem suam à substantia, sed à natura. Sic enim dicunt Theologi, si tres personæ assumerent vnam humanitatem, fore vnum numero hominem, sicut nunc sunt vnus numero Deus propter vnam naturam diuinam: haberet ergo ille homo unitatem numericam ab indiuidua natura. Et Christus Dominus nunc, in quantum est hic homo, est idem numero homo, qui esset, si in propria natura subsisteret, cum tamen persona & substantia sint valde diuersa à propria & connaturali tali humanitate: ergo indiuiduatio huius hominis non ex substantia, sed ex natura sumenda est. Ratio verò est, quia indiuiduum formaliter constituitur sub specie ratione naturæ, & non ratione substantiæ: unde fit, ut licet contingat substantiam esse specie vel genere diuersam: nihilominus, si natura sit eiusdem speciei, indiuiduum vniuocè & propriissime contineatur sub tali specie, quam ob causam Christus est vniuocè homo cum alijs hominibus, & simili ratione, si natura sit eadem numero, est idem homo numero, etiam si substantia sit diuersa.

X.

Dixi autem, per se loquendo, quia hic se insinuat quæstio, an cum duplici natura possit esse idem numero indiuiduum propter unitatem substantiæ: sic enim disputatur à Theologis, an, si Verbum diuinum assumeret duas humanitates, esset vnus homo vel plures. Nam ex dictis videtur sequi, fore plures numero homines propter plures numero humanitates, quia dictum est, indiuiduationem concreti summi ex indiuidua natura. Nihilominus tamen, ut in i. tom. 3. p. dixi cum D. Thom. ille simpliciter & cōmuni modo loquendi diceretur vnus homo, non quidē per se ac formaliter, sed quasi materialiter ratione suppositi, ad eum modum quo dicitur vnus artifex, qui plures habet artes, nō solum numero, sed etiam specie distinctas. Hæc autem vnitas diuersa est à precedente, quæ sumitur ex unitate naturæ, neque est vnitas indiuidui formaliter contenti sub specie, ut argumentum probat, sicut etiam vnitas artificis habentis plures artes specie distinctas non est vnitas speciei contentæ sub genere, sed est vnitas materialis seu suppositalis, quæ censetur sufficere ad illum modum loquendi, propter realem, vel substantialem unionem plurium naturarum in vno supposito, quia nomen substantiarum significat naturam per modum per se stantis, ut latius dicto loco explicatum est.

XI.

Totius quæstionis conclusio.

Igitur ex his omnibus facis constat principium indiuiduationis naturæ substantialis, aut indiuidui, per illam constitui, non recte in substantia, vel existentia constitui.

SECTIO VI.

Quod eandem sit principium indiuiduationis in omnibus substantiis creatis.

X hætenus dictis contra superiores sententias, videtur, quasi à sufficiens partium enumeratione, relinqui, omnem substantiam singularem, neq; alio indigere indiuiduationis principio præter suam entitatem, vel præter principia intrinseca, quibus eius entitas cōstat. Nam, si talis substantia, physice considerata, simplex sit, ex se & sua simplici entitate est indiuidua: si verò sit cōpositiua, v.g. ex materia & forma unitatis, sicut principia entitatis eius sunt materia, forma, & vnio earum, ita eadē in indiuiduo sumpta sunt principia indiuiduationis eius, illa verò, cum sint simplicia, seipsas indiuidua erunt. Quam sententiam tenuit Aureol. apud Capreol. in 2. d. 3. q. 2. & in eam tenet Durand. in 2. d. 3. q. 2. Eam verò referens Fonseca 5. Metaph. c. 6. q. 3. dicit in sect. 2. esse omnium implicatissimam, & quæ si ad verum sensum reducatur: quæstionē insolutā relinquit. Mihi tamen videtur omnium clarissima, & tam ipsam, quam fere alios in eam tandem incidere: quia reuera non potest fundamentū unitatis ab ipsa entitate distingui. Unde sicut vnitas indiuidua pro formali nō potest addere aliquid positiuū reale supra entitatem indiuiduam, quia quoad hoc eadem est ratio de illa, & de omni unitate: ita positium fundamentum huius unitatis quoad negationem quam dicit, nihil positium addere potest, physice loquendo, illi entitati, quæ vna & indiuidua denominatur: ergo illa entitas per seipsam est fundamentum huius negationis: & hoc sensu dicitur ab illa opinione se ipsa esse principium indiuiduationis. Non enim negat hæc opinio, in illa indiuidua entitate posse ratione distingui naturam communem ab entitate singulari, & hoc indiuiduum addere supra speciem aliquam ratione distinctam, quod secundum Metaphysicam consideratur, nem, habet rationē differentie indiuidualis, præut in sectione precedente est, & Durand. non negat, sed potius supponere videtur. Sed tamē addit hæc opinio (id quod proprie ad presentem quæstionem pertinet) illam differentiam indiuidualem non habere in substantia indiuidua speciale aliquod principium, vel fundamentum, quod sit in re distinctum ab eius entitate, ideoq; in hoc sensu dicit, vnamquamque entitatem per se ipsam esse suæ indiuiduationis principium. Est igitur vera hæc sententia recte explicata: ut tamen clarius fiat, eam sigillatim in vniuersis rebus substantialibus declarabimus.

Per quid indiuiduetur materia prima.

PRImò igitur à materia prima incipiendo dicendum est, illam esse in re indiuiduam, & fundamentum talis unitatis esse entitatem eius per seipsam, prout est in re absque vilo extrinseco superaddito. Probat, quia materia, quæ est sub hac forma ligni, est numero diuersa ab illa, quæ est sub forma aquæ, vel hominis: est ergo in se indiuidua, & singularis. Fundamentum autem talis unitatis in ea nō est forma substantialis, neque ordo ad hanc vel illam formam, ut probatum supra est contra Durand. quia variata quacunque forma substantiali, semper manet eadem numero materia, quæ licet actu sit vnita huic, vel illi formæ, tamen ex se communem, & indifferentem habitudinem dicit ad quamcunq; formam, quam potest recipere. Rursus, neque etiam quantitas potest esse fundamentum huius indiuidui unitatis materia, ut idem probat argumentū, si verum est, materiā amittere, & acquirere quantitates variag

I.

II.